

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Lehner Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Lehner Katalin ügyvéd által képviselt felperesnek az Országos Rádió és Televízió Testület alperes ellen műsorszolgáltatási ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt a Fővárosi Bíróságon 3.K.34.038/2005. szám alatt megindult, és a Fővárosi Ítéltábla 2007. május 30. napján kelt 2.Kf.27.747/2006/5. számú jogerős ítéletével befejezett perében, a fenti számú jogerős ítélet ellen a felperes által 14. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.747/2006/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Legfelsőbb Bíróság a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2005. június 16. napján a műsorszámot sugározta, amelyben a szakács egy pohár bio céklalevet kóstoltatott a műsorvezetővel.

A kínálás közben a biotermék neve nem hangzott el, az üvegen a címke nem volt olvasható, a háttérben (a konyhapulton) a jellegzetes formájú palackok látszottak ugyan, de megjelenésük nem volt hangsúlyos.

A műsor után elhangzó reklámblokkban az S. márkájú bio gyümölcs- és zöldségleveket népszerűsítették.

A felperes 2005. június 29. napján a horgászmagazin végén a következő feliratot jelentette meg:

- A műsor támogatója: B. H. Kft., E. Kft., P. F. Kft.,
- Média-támogató: S. magazin.

A műsor játékaiknak nyereményeit is a támogatók biztosították.

Az alperes a 2005. szeptember 14. napján kelt 1816/2005. számú határozatával megállapította, hogy a felperes a 2005. június 16-i műsorszolgáltatásával megsértette a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény /a továbbiakban: Rttv./ 10. § /5/ bekezdésében foglaltakat, ezért az Rttv. 112. §-ának /1/ bekezdés e/ pontja és 135. §-a alapján a felperest 100.000 Ft bírság megfizetésére kötelezte.

A 2005. június 29-i műsorszolgáltatással kapcsolatban pedig az alperes az Rttv. 25. §-ának megsértését állapította meg, amely miatt az Rttv. 112. § /1/ bekezdés e/ pontja és 135. §-a alapján a felperest 200.000 Ft bírság megfizetésére kötelezte.

A felperes keresetében az alperes határozatának felülvizsgálatát és hatályon kívül helyezését kérte.

Vitatta az Rttv. 10. § /5/ bekezdésének és 25. §-ának megsértését. Állította, hogy a 2005. június 16. napján sugárzott műsorában áru vásárlására nem ösztönzött, a reklám-spotot a jogszabályi követelményeknek megfelelően sugározta.

Kiemelte, hogy a műsorban nem lehetett beazonosítani a céklalé márkáját, mivel a címke nem látszott a palackon, és a háttérben sem volt felismerhető.

A műsorban elhangzott beszélgetést a műsor időpontjában fennálló körülményekhez (nyári meleg) igazodónak találta.

A magazinnal kapcsolatosan a felperes utalt a korábban született alperesi határozatokra - illetőleg azok folyamatban levő bírósági felülvizsgálatára -, és változatlanul fenntartotta, hogy a műsorszám támogatása nem valósult meg, figyelemmel arra, hogy a külső gyártásban készült alkotás esetén a támogató nem a műsorszolgáltatónak, hanem a külső gyártásban részt vevő gazdasági társaságnak nyújtja a szolgáltatást.

Kifogásolta, hogy az alperes a korábbi, hasonló tárgyú határozataihoz képest magasabb összegű bírsággal sújtotta.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

A burkolt reklámozással kapcsolatosan elfogadta az alperesi álláspontot.

Kifejtette, hogy az adott műsor és az utána következő reklám közvetlen összefüggése és időbeli közelsége alapján a jogsértés megvalósult. A műsorban elhangzott információ, és az utána következő reklám együttese alkalmas volt arra, hogy felkeltse az érdeklődést a termék iránt.

Utalt arra, hogy bár a termék neve a műsorban nem hangzott el, az azt követő reklám alapján a nézőben tudatosulhatott az, hogy milyen termékről van szó, és ennek milyen kedvező tulajdonságai vannak.

A műsorral kapcsolatosan az elsőfokú bíróság - az Rttv. 3. §-ának /1/ bekezdés utolsó fordulata utalva - a műsorszolgáltató felelősségére hivatkozott és elfogadta azt, hogy a külső gyártásban

készült alkotásért is a felperesi műsorszolgáltató tartozik felelősséggel, mely felelősség objektív, és így nem mentesülhet a felperes az Rttv-ben foglalt előírások betartásának kötelezettsége alól.

A jogkövetkezmények tekintetében az alperesi határozatot az elsőfokú bíróság kellően indokoltnak, a korábbi jogsértésekre utalást megalapozottnak találta.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett, amelynek elbírálása során a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, az alperes 1816/2005. /IX. 14./ számú határozatát részben - az Rttv. 10. § /5/ bekezdése megsértésére vonatkozó rendelkezései tekintetében - hatályon kívül helyezte, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az Rttv. 10. §-ának /5/ bekezdése szerint burkolt reklám nem közölhető. A burkolt reklám fogalmát az Rttv. 2. § 4. pontja határozza meg. E jogszabályhelyek együttes értelmezése alapján burkoltan is csak megnevezett, vagy ábrázolt árut lehet reklámozni, tehát a tilalomba ütköző magatartás esetén is az adott, beazonosítható termék vásárlására kell ösztönözni. A burkolt reklámozást pedig mindig a műsorszám értékelése, vagy azon belüli tájékoztatás alapján lehet megállapítani.

A perbeli esetben a műsor önálló műsorszám volt, ezért tévedett az alperes és az elsőfokú bíróság, mikor a műsorszámon belüli burkolt reklámozást a műsort követő reklámblokkal együtt értékelte.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az Rttv. 2. § 4. pontja alapján az önálló műsorszámot kell értékelés alá vonni és eldönteni, hogy a műsorszolgáltató semleges információ látszatát keltve felhívta-e, ösztönözte-e a nézőket egy termék vásárlására, vagy sem.

A műsorszámot megtekintve, a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elhangzottak általában alkalmasak voltak biotermékek vásárlására való ösztönzésre, de a látottak és elhangzottak alapján a biotermék márkája, neve nem volt beazonosítható, a műsorban az áru nem volt megnevezett, sem ábrázolt. Így adott, egyedi termék vásárlására ösztönzés nem valósult meg, ennek (a reklámnak) a hiányában pedig a burkolt reklámozás sem róható a felperes terhére.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint tévedett tehát az alperes és az elsőfokú bíróság, amikor az Rttv. fogalmi rendszerét tágítva az önálló műsorszám és a reklámblokk együttes értékelése alapján e körben a felperesi jogsértést megállapította.

A 2005. június 29-i műsorszolgáltatással kapcsolatosan a másodfokú bíróság egyetértett az alperessel és az elsőfokú bírósággal és megállapította, hogy a felperes által sugárzott magazin az Rttv. 25. §-a alapján nem támogatható, mert az az a/-d/ pontokban

felsorolt tartalommal nem bíró műsorszám volt; így a műsorszám végén a támogatók jogszerűen nem voltak megjeleníthetők.

Utalt arra a Fővárosi Ítéltábla, hogy már több döntésében rámutatott arra, hogy az Rttv. 3. § /1/ bekezdéséből foglaltakból következően a felperes a műsorszolgáltatásért felelősséggel tartozik, és ezt a felelősséget át nem ruházhatja; ezért a műsorszolgáltatás jogszerűségének megítélésénél a külső gyártónak a felperessel kötött szerződésének nincs jelentősége, az a polgári jogviszony kívül esik a testület és a felperes közötti közigazgatási jogviszonyon.

Megállapította a Fővárosi Ítéltábla, hogy a műsor közreadása nem felelt meg az Rttv. rendelkezéseinek, így a felperesnek - mint műsorszolgáltatónak - a felelőssége fennáll a perbeli külső gyártású műsor esetében is, az Rttv. 25. §-ának megsértése miatt. Arra is utalt a Fővárosi Ítéltábla, hogy a felperes a Pp. 164. § /1/ bekezdésében foglaltak ellenére nem bizonyította, hogy a vizsgált magatartás során valamennyi jogszabályban előírt feltétel teljesült volna, azaz jogsértést nem követett el.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak a műsorral kapcsolatosan tett megállapításait kifogásolta és arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti az Rttv. 2. § 44. pontját, 25. §-át és 3. §-át, illetve az Rttv. alapelveit.

Álláspontja szerint egyértelmű a Rttv. 2. § 44. pontjának meghatározása, amennyiben támogatásnak az az összeg /stb./ minősül, amely a műsorszolgáltatót illeti. Amennyiben tehát egy a műsorszolgáltatásban nem közreműködő, attól mindenben független személy részesül támogatásban, akkor ez az Rttv. szerint nem támogatás.

Az adott esetben az E. Kft. és a Magazin a felperesnek nem adott támogatást, hanem a felperes által sugárzott műsor gyártójának biztosított valamiféle támogatást a műsor elkészítéséhez.

Előadta, hogy az Rttv. 25. §-a szabályozza a közszolgálati műsorszolgáltatásban támogatható műsorok körét. A támogatást - mint az Rttv. szerinti tevékenység definícióját - a 2. § 44. pontja határozza meg. Ezen két jogszabályhely együttes értelmezése alapján maga a műsorszolgáltató audiovizuális műsorok előállításával és sugárzásával nem foglalkozó személyektől csak vallási és egyházi műsorok, művészeti és kulturális eseményeket bemutató műsorok, stb. esetében fogadhat el hozzájárulást.

Ezen jogszabályhelyekre való hivatkozással merülnek fel azon kérdések, hogy megvalósította-e a felperes a jogszabálysértést akkor, ha ő maga nem jutott semmiféle hozzájáruláshoz, hanem megvett egy kész műsort, és azt sugározta.

A felperes álláspontja szerint semmi sem tiltja azt, hogy egy közszolgálati műsorszolgáltató harmadik személyektől műsorokat szerezzen be, ahogy semmi nem tiltja azt sem, hogy ezen harmadik személyek műsoraik elkészítéséhez további harmadik személyek hozzájárulását igénybe vegyék.

Hivatkozott a felperes a Legfelsőbb Bíróság eseti döntéseire, mely szerint az Rttv. a részletes fogalom-meghatározás talaján áll, és az Rttv. értelmező rendelkezése szerinti fogalom-meghatározásokat jogértelmezéssel tovább tágítani nem lehet, mert az a jogalkotói akarattal ellentétes eredményhez vezetne.

Az első- és másodfokon eljáró bíróságok megállapításaival ellentétben - a felperesi álláspont szerint - az Rttv. 3. §-ával a törvényalkotónak nyilvánvalóan más szándéka volt, mint a „támogatás vagy nem támogatás” kérdésének szabályozása.

Az Rttv. 3. §-a egészének ismeretében kétséget kizáróan megállapítható, hogy ezen rendelkezésekkel a törvényalkotó a rádiózással és a televíziózással összefüggésben felmerülő alkotmányos alapkérdéseket kívánta szabályozni; a garanciákat, a szabadságjogokat, ezek bármiféle korlátozásának tilalmát, stb.

Az Rttv. 3. §-a tehát a műsorszolgáltatás alapvető elveit, alapszabályait szabályozza. A fent már értelmezett 2. § és 25. § vonatkoznak a konkrét ügyre, a 3. § azonban nem.

A felperes összefoglalt véleménye szerint az eljáró bíróságok döntései téves jogszabályi értelmezéseken alapulnak, ugyanis a felperes nem részesült támogatásban; alkalmazkodva a piaci lehetőségeihez, kész műsort vett meg. A műsor előállítója részesült - nem az Rttv. szerinti - anyagi támogatásban olyan cégektől, amelyekkel a felperesnek - sem a konkrét műsorral kapcsolatban, sem egyébként - semmiféle kapcsolata nincs. A műsorszolgáltató nem ingyenesen, nem kedvezményes áron jutott a műsorhoz, hanem „piaci áron”; a felperes és az alperes között a közigazgatási jogviszony azzal jött létre, hogy az alperes határozatában a felperesi jogsértést - tévesen - megállapította.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § /1/ bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § /2/ bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint az eljáró bíróságok megfelelő alapossággal feltárták az ügyben irányadó tényállást, és abból - az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával - helytálló jogi következtetést vontak le.

A felülvizsgálati kérelemben foglaltak kapcsán elsődlegesen kiemeli a Legfelsőbb Bíróság, hogy a felperes bírságolására nem az Rttv. 3. §-ának sérelme miatt került sor, erről sem a felülvizsgált határozat, sem a jogerős ítélet rendelkezést nem tartalmaz. Az Rttv. alapelvi rendelkezései az ítéleti indokolás, a felperesi kötelezettségvállalás körében merültek fel, és nem a bírságolás jogszabályi alapjaként.

Az Rttv. nem rendelkezik külső gyártású műsorokról, valamint arról, hogy hogyan kell értékelni azokat az eseteket, amelyekben a műsorszolgáltatók nem saját gyártású műsorszámokat sugároznak. E körben merül fel az Rttv. 3. § /1/ bekezdésében rögzített felelősség, azaz „a műsorszolgáltató - a törvény keretei között - önállóan határozza meg a műsorszolgáltatás tartalmát, és ezért felelősséggel tartozik”.

Ebből az következik, hogy a műsorszolgáltató az általa sugárzott műsorszámokért teljes felelősséggel tartozik, függetlenül attól, hogy saját, avagy külső gyártású műsorszámról van-e szó. Tekintettel arra, hogy az alperes a műsorszolgáltatóval áll kapcsolatban, így kizárólag vele szemben érvényesítheti a törvényi előírásokat; az ő felelősségét vizsgálhatja és kérheti számon az Rttv. előírásainak megfelelően.

Leszögezhető tehát, hogy a műsorszolgáltató akkor is felelősséggel tartozik a műsorszugárzás tekintetében, ha nem saját gyártású műsorszámot sugároz.

Kiemeli a Legfelsőbb Bíróság, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatók esetében szigorú felsorolást tartalmaz az Rttv. 25. §-a arra vonatkozóan, hogy mely műsorszámok támogathatók.

A felperesi feltételezést elfogadva a közszolgálati műsorszolgáltatók kikerülhetnének az Rttv. rájuk vonatkozó szigorúbb szabályait, ha arra törekednének, hogy minél több külső gyártású műsorszámot vásároljanak.

Tekintettel arra, hogy az Rttv. szabályozásából következően nem a műsorszám gyártójának személyén van a hangsúly, az ügy lényegét az képezi, hogy a műsorszolgáltatók felelősséggel tartoznak az általuk sugárzott műsorszámokért; akár saját készítésű, akár külső gyártású műsorszámot sugároznak.

Tehát amennyiben a felperes meg kíván vásárolni egy műsorszámot, úgy elsődlegesen elengedhetetlen kötelezettsége, hogy megvizsgálja, az adott műsorszám megfelel-e az Rttv. követelményeinek, általa - mint közszolgálati műsorszolgáltató által - sugározható-e. Annak közreadására csakis akkor van lehetősége, ha az a törvényi előírásokat kielégíti.

A Legfelsőbb Bíróság megállapítása szerint azon tényre figyelemmel, hogy a perben vizsgált Magazin tekintetében megjelent az a felirat, hogy „fő támogató: E. Kft. média-támogató sporthorgász”, megállapítható az Rttv. 25. §-ának sérelme, mert ezen műsorszám közszolgálati műsorszolgáltatásban nem támogatható, ugyanakkor az mégis támogatott műsorként került közlésre.

Az Rttv. 2. § 44. pontja értelmezési körében kiemeli a Legfelsőbb Bíróság, hogy a perbeli esetben ezen támogatás áttételesen, közvetett módon, de megvalósult. A külső gyártó által készített – de a felperes által sugárzott – műsorszámért a felperes, mint műsorszolgáltató, reklámidővel „fizetett”, és azon túl, a műsorszám végén, megjelentette a támogatók nevét is; ezáltal mint műsorszolgáltató, a törvény szerint nem támogatható műsort támogatottként sugárzott, megjelenítve a támogatókat is, tehát az Rttv. 2. § 44. pontjában foglalt definíció a támogatás fogalmát illetően fellelhető volt.

Egyetértett a Legfelsőbb Bíróság az eljáró bíróságok azon álláspontjával, hogy a felperes az alperessel áll közigazgatási jogviszonyban, az Rttv. szabályainak betartását az alperes a felperesen – mint műsorszolgáltatón – kérheti számon, a felperesnek pedig a műsor gyártójával szembeni igénye, kifogása egyéb úton érvényesíthető.

Minderre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült alperesi perköltség megfizetésére a Legfelsőbb Bíróság a felperest a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése szerint kötelezte.

A tárgyi illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes személyes illetékmentessége miatt a 6/1986. /VI. 26./ IM rendelet 13. § /1/ bekezdése és 14. §-a szerint az állam viseli.

Budapest, 2008. október 8.

Dr. Buzinkay Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó bíró, Dr. Kárpáti Zoltán sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő